

11. september 2020

UKA 2020/142

Inatsisartut suleriaasissatut malittarisassaani § 36 tunngavigalugu Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuut matumuuna saqqummiupparput:

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuutigaarput, politikikkut suliniutit suut aallartittariaqarnerigut imigassamik atornerluisut ikilisarniarlugit aammalu siunissami imigassamik atornerluinerup pinaveersaartinnissaanut.

(Demokraatit Inatsisartuni gruppiat)

Maani Nunatsinni imigassamik atornerluineq annertuumik ajornartorsiutaavoq. Ilaqutariit avissaartuutsinneqartarput, imigassamillu atornerluinermi pissutaasunut ilaavoq, nuna tamakkerlugu meeqqat sumiginnarneqartarmata, paarinnittussaagaluani. Naakkitsaanneruvoq.

Taamaattumik pingaaruteqarpoq, nukigut tamaasa atorlugit imigassamik atornerluinerup akiorniarlugulu pinaveersaartinniarnissaa. Sorsuutiginninneq taanna maannakkut imerajuttuusut pitsaanerumik inuuneqalersinnerannik kinguneqarsinnaavoq minnerunngitsumillu imerajuttut qanigisaannut.

Demokraatit neriutigaat, imerajuttunik katsorsaanerup ullumikkumiit sunniuteqarnerunissaa. Soorlu assersuutigalugu isumaqarpugut, kukkunerusoq, katsorsaariaatsit ilaanni ukkatarineqartarmat, inuit imigassamik napparsimasut killilimmik imigassartornissaannik ilinniartinneqartarneri. Isumaqarpugummi, inuit imerajunnermik nappaatillit killilimmik imernissaannik ilinniartinneqarsinnaanngitsut. Toqussutaasinnaasumik aqqinneqarsinnaanngitsumillu nappaateqarput, aatsaallu imigassartunngisaannarnermikkut pitsanngorsinnaallutik.

Amerikkami nakorsat peqatigiiffiat American Medical Association (AMA) 1956-mi akueraat imerajuttuunerup aqqinneqarsinnaanngitsumik, sukkaasumillu ineriartortutut nappaataasoq¹. Imatut paasillugu, imerajuttuuguit, inuunerpit sinnera imerajuttuuvutit. Imerajuttuuneq katsarsarneqarsinnaanngilaq aatsaalli nappaatit pissutaasinnaasut suunersut paasineqarlutik passunneqariinngippata suliarineqarsinnaanani. Nappaalli unikaallatsinneqarsinnaavoq, Demokraatillu isumaat malillugu pisariaqarpoq, atornerluinerup katsorsaanerup aallaavigissagaa imigassartunngilluinnarnissaq.

Demokraatillu aamma isumaqarput, immaqa isumassarsiatsialaassasoq katsorsaanerup atornerluisuusimasut peqataatikkaanni. Immaqa siunnerfilimmik siunnersuisutut atorlugit?

Pinaveersaartitsinerup tunngatillugu siunnersuutigerusupparput, maani nunatsinni Island isumassarsivissatut atussagipput, atornerluisunik iluatsilluartumik appartitsinnaasimasoq. Ukioq 2000 sioqqullugu Islandimi annertuumik atornerluinerup ukkatarineratigut. Islandimi ukiuni kingullerni 20-ni inuusuttut imigassamik aanngajaarniutinillu atuinerat apparterujussuarneqarsimavoq

¹ <https://medical-dictionary.thefreedictionary.com/alcoholism>

ajornartorsiutaajunnaangajallugu. Tamanna pisinnaasimavoq suliniut "Den Islandske Model" atorlugu, tallimanik tungaviusunik imaqartoq².

Suliniut pinaveersaartitsineruvoq, ataatsimoorussamik politikkerinik, angajoqqaanik aammalu ilinniarfeqarfinni assassortunik kivinneqartoq.

Inernerilu naatsorsorneqarsinnaasut tupinnaannarput. 1998-imi imaassimavoq, Islandimi inuusutut 42%-ii ulluni kingullerni 30-ni aalakoorsimallutik. 2016-mi taanna kisitsit 5 procentimut³ apparsimavoq.

Demokraatit neriutigaat oqallinnerup taassuma isumassarsisinnaassagaatigut, qanoq iliorutta ullumikkumiit pitsaanerusemik atornerluinernut katsorsaaneq suli pitsaanerulersissinnaagipput aammalu minnerunngitsumik isumassarsisissinnaalluta, qanoq iliorutta ullumikkumiit pitsaanerusemik pinaveersaartitsisinnaagipput, atornerluisunik nutaanik takkuttoqannginnissaa.

Taamatut oqaaseqarluta pissuserissaartumik kinguneqartussamillu oqallinnissarput kissaatigaarput.

---

²

<https://alkohologsamfund.dk/sites/alkohologsamfund.dk/files/media/document/Guiding%20Principles%20of%20the%20Icelandic%20model.pdf>

³ <https://alkohologsamfund.dk/alkopedia/familiehygge-og-fodbold-holder-islandske-unge-vaek-fra-rog-og-druk>